

Kriminella gäng som gör upp

Vid den förklaringen stannar ofta en resurshungrig polis, en sensationslysten journalistik och populistiska politiker. Men verkligheten är mera mångbottnad.

Text: Mattias Hagberg | [Prenumerera](#) | Artikel i [SocialPolitik nr 4 2013](#)

I höst har det hänt att förskolor i stadsdelen Biskopsgården i Göteborg hållit barnen inomhus. Orsaken är lika enkel som skrämmande. Personalen har varit rädd att barnen skall hamna i skottlinjen när gängen i stadsdelen gör upp.

Det som för bara något decennium sedan var obehagliga berättelser från nedgångna stadsdelar i amerikanska storstäder är i dag på väg att bli verklighet i några socialt utsatta delar av våra svenska städer. Det är en extrem utveckling, men den är inte särskilt förvånande.

Den senaste tidens uppgörelser mellan gäng i Göteborg är bara ett ovanligt tydligt exempel på ett globalt fenomen som med största sannolikhet kommer att prägla vår syn på trygghet, säkerhet och social oro under många år framöver.

I dag spelar det inte någon roll om du sätter ner foten i Rio de Janeiros slum, Paris förorter, Chicagos ghetton eller delar av det svenska miljonprogrammet, överallt möter du gängen.

Visst, det har alltid funnits gängbildningar, men dagens hyperurbaniserade och hyperglobaliserade värld producerar dem snabbare än någonsin. Gängen har blivit en lika självklar del av globaliseringen som populärkulturens homogenisering.

I Göteborg har bilden av dessa gäng under många år präglats av resurshungriga poliser, sensationslystna journalister och populistiska politiker. Gängen har utmålats som välorganiserade kriminella organisationer bestående av unga vilddjur, alltid redo att attackera det anständiga samhällets

normer och institutioner.

Men den som tar sig tid att närma sig gängen i Göteborg och på andra ställen i världen möter en annan verklighet. Likheter mellan gängen och likheterna mellan de ungdomar som söker sig till dem är slående. Överallt handlar det om unga män som förlorat allt framtidshopp. De är sällan särskilt välorganiserade och uppgörelserna mellan gängen handlar för det mesta om barnsliga saker som respekt och territorier, inte om kriminella marknader.

Kriminologen John Hagedorn har till och med satt upp en universell formel för vad som skapar gäng: migration + städer + fattigdom + segregation + diskriminering + ungdomar = gäng. I Göteborg är allt detta smärtsamt tydligt. Staden har under de senaste åren blivit allt mer segregerad, alltmer orättvis, alltmer exkluderande. Den som växer upp i Göteborgs fattiga stadsdelar, som Angered eller Biskopsgården, är nästan automatiskt dömd till ett sämre liv än den som växer upp i rikare delar av staden. Till den verkligheten kan man nu lägga ett våld som tränger in i vardagen. Fundera bara på vad som händer inne i ett barn som inte får gå ut för att vuxenvärlden är rädd för skottlossning.

Mattias Hagberg

mattias.hagberg[at]textverk.se